

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1929 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmänt resereglemente jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 18 januari 1929 dagtecknad proposition (nr 40), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen godkänna följande

Förslag

till

Allmänt resereglemente.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vid resa inom riket för förrättning i statens ärenden äger vederbörande förrättningsman, i den mån ej annorlunda är eller varder stadgat, åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt bestämmelserna i detta reglemente.

Erfordras särskilda föreskrifter för tillämpningen av reglementet eller finnes resekostnads- och traktamentsersättning för vissa grupper av befattningshavare vid resor inom riket böra utgå med lägre belopp än i detta reglemente sägs, äger Kungl. Maj:t därom förordna.

2 §.

1 mom. Resekostnadsersättning jämlikt detta reglemente utgår i enlighet med vad för nedannämnda färdstätt och reseklasser finnes angivet.

Färdsätt	Klass I	Klass II	Klass III
Järnväg	Avgift för 1 plats i I klass	Avgift för 1 plats i II klass	Avgift för 1 plats i III klass
Fartyg	Avgift för enskild hytt med högst 2 liggplatser	Avgift för hyttplats	Avgift för salongsplats
Luftfartyg	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats
Spårväg	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats
Omnibus	Avgift för 1 plats samt 10 öre per km.	Avgift för 1 plats samt 10 öre per km.	Avgift för 1 plats samt 10 öre per km.
Taxeautomobil	Avgift för 1 person samt 10 öre per km.	Avgift för 1 person samt 10 öre per km.	Avgift för 1 person samt 10 öre per km.
Annan automobil	40 öre per km.	40 öre per km.	40 öre per km.
Hästskjuts	Legas för 1 häst samt 10 öre per km.	Legas för 1 häst samt 10 öre per km.	Legas för 1 häst samt 10 öre per km.
Annat färdssätt än ovan nämnts	30 öre per km.	30 öre per km.	30 öre per km.

Vid resa på järnväg utgår icke ersättning för avgift till högre vagnsklass än som verkligen använts.

Med fartyg avses i detta reglemente farkost, som är underkastad sjövärdighetsbesiktning av fartygsinspektionen. Vid resa å fartyg utgår icke ersättning för dyrare plats än som verkligen använts.

Till omnibus hänföres automobil i regelbunden persontrafik (s. k. linjetrafik).

Med taxeautomobil avses automobil, som med vederbörligt tillstånd användes i annan yrkesmässig trafik än s. k. linjetrafik. Avgift för taxeautomobil beräknas efter den lägsta fastställda taxa, som för resan kunnat ifrågakomma.

Legas för häst utgår med det för orten fastställda maximibeloppet av dylik legas för kilometer räknat.

Har förrättningsman nödgats för transportmedlet vidkännas kostnad till högre belopp än den sammanlagda ersättning, som enligt ovanstående bestämmelser tillkommer honom, eller är i fråga om hästskjuts maximilegas icke för viss ort bestämd, äger han undfå gottgörelse för vad han visar sig hava utgivit.

2 mom. Traktamentsersättning jämlikt detta reglemente utgår i enlighet med någon av nedannämnda traktamentsklasser.

	Traktamentsklasser					
	A	B	C	D	E	F
För dag	16 kronor	14 kronor	12 kronor	10 kronor	8 kronor	6 kronor
» natt	9 »	8 »	7 »	6 »	5 »	4 »
Tillhopa för dygn	25 kronor	22 kronor	19 kronor	16 kronor	13 kronor	10 kronor

Dygnet räknas från klockan 0.

Med dag avses i detta reglemente tiden mellan klockan 6 och klockan 24, med natt den övriga delen av dygnet.

3 §.

Kungl. Maj:t bestämmer, till vilken rese- och traktamentsklass förrättningsman är att hänföra.

Den befattning, i utövning varav förrättning äger rum, men icke annan tjänstegrad, tjänsteklass, fullmakt eller värdighet är bestämmande i fråga om den ersättning, som skall utgå.

Den, som förordnas att uppehålla högre befattning än han själv innehar, åtnjuter under resa för tillträdande av förordnandet ersättning efter den befattning, han sålunda har att bestrida, varemot vid återresa ersättning utgår efter hans egen befattning.

Till förrättning må icke förordnas eller kommenderas någon av högre tjänstegrad eller tjänsteklass än ärendets vikt fordrar.

4 §.

Resekostnads- och traktamentsersättning utgår med hänsyn tagen till den väg och det färd sätt, som för resan verkligen använts, dock att ersättningen icke må tillgodonjutas med sammanlagt högre belopp än som skulle hava utgått, därest förrättningsmannen begagnat sig av den väg och det färd sätt, som med avseende å resans ändamål samt för åstadkommande av minsta sammanlagda rese- och traktamentskostnad eller eljest varit lämpligast. Vid beräkandet av denna sammanlagda kostnad må hänsyn tagas jämväl till sådan förmån, som förrättningsmannen vid sistnämnda färd sätt ägt åtnjuta och kunnat begagna, varjämte må tagas i beräkning ej blott traktamente, även om sådant icke av statsmedel utgår till förrättningsmannen, utan ock, i det fall att förrättningsmannen äger avgiftsfritt anlita järnväg, fartyg, luftfartyg, spårväg eller omnibus, den resekostnadsersättning, som vid färd med sådant fortskaffningsmedel skulle hava tillkommit honom, om avgiftsfrihet icke förelegat.

Förrättningsman är icke på grund av bestämmelserna i detta reglemente pliktig att färdas med luftfartyg.

Därest av vederbörande myndighet för viss resa eller särskilda slags resor icke annorlunda föreskrives, är förrättningsman icke skyldig att färdas med omnibus i annat fall än då han samma dag, han avreser från en ort, dit återkommer.

Har förrättningsman att verkställa flera förrättningar i följd, böra de därav föranledda resorna, såvitt lämpligen ske kan, så anordnas, att kostnaden för statsverket i största möjliga mån nedbringas.

5 §.

Resekostnadsersättning utgår icke för färd, som ej överstiger 1 kilometer.

Vid resa med annat fortskaffningsmedel än järnväg, fartyg, spårväg eller omnibus utgår resekostnadsersättning allenast för färd, som äger rum utom stads, köpings eller därmed jämförligt samhälles planlagda område. Företages

med ett och samma fortskaffningsmedel färd mellan ett planlagt område och ort, belägen mer än 1 kilometer utanför samma område, utgår dock ersättning jämväl för den del av färden, som äger rum inom det planlagda området.

6 §.

Resekostnadsersättning utgår icke för längre väg än som verkligen tillryggalagts, där ej enligt gällande taxa avgift erlagts för viss minimiväglängd. I dylikt fall må jämväl kilometerpenningar beräknas för samma väglängd.

Vid beräkning av resekostnadsersättning enligt detta reglemente räknas överskjutande del av kilometer såsom hel kilometer.

7 §.

Om till kostnadens nedbringande tur- och retur- eller annan dylik biljett kunnat användas och detta låtit sig på förhand beräkna, må resekostnadsersättning icke utgå med högre belopp än som vid användande av sådan biljett skolat tillkomma förrättningsmannen.

8 §.

1 mom. Hava vid förrättningsresa två eller flera i samma förrättning deltagande personer att färdas samma väg och användes därvid icke fortskaffningsmedel, som tillhör eller disponeras av någon av förrättningsmännen, skall den främste bland förrättningsmännen, där sådant låter sig göra och befinnes ägnat att nedbringa resekostnaden, anskaffa för samtliga förrättningsmän erforderliga fortskaffningsmedel. Det ankommer å nämnde förrättningsman att meddela i sammanhang med resan erforderliga bestämmelser såsom rörande färdtagarnas fördelning på åkdon eller båtar m. m.

Resekostnadsersättning utgår i dylikt fall med vad som verkligen utgivits, däri inbegripet styrkta utgifter för hämtning av skjuts, åkdonslega, beställingspenningar och väntpenningar, samt förskjutes för samtliga förrättningsmän av främste förrättningsmannen. Därjämte äger envar förrättningsman uppbära en ersättning av 10 öre per kilometer.

2 mom. Om vid gemensam färd användes fortskaffningsmedel, som tillhör eller disponeras av någon av förrättningsmännen, äger denne därför åtnjuta gottgörelse, om fortskaffningsmedlet utgöres av automobil, enligt för taxeaomobil gällande taxa samt i annat fall med, förutom resekostnadsersättning för egen resa enligt 2 § 1 mom., 10 öre per kilometer för varje medresande förrättningsman. Till envar av sistnämnda förrättningsmän utgår i sådant fall en resekostnadsersättning av 10 öre per kilometer.

9 §.

Där ej enligt gällande taxa förrättningsman är befriad från erläggande av bro-, väg- eller färjavgift, är han berättigad till gottgörelse för av honom erlagd dylik avgift.

10 §.

Nödgas förrättningsman vid förrättning företaga särskild resa för erhållande av nattkvarter, äger han därför åtnjuta ersättning enligt bestämmelserna i detta reglemente, dock icke med högre belopp än som motsvarar dubbelt traktamente för en natt och i intet fall med mera än 12 kronor.

Om eljest avväg tages eller uppehåll sker för enskild angelägenhet, skall resekostnads- och traktamentsersättning beräknas, såsom hade förrättningen eller resan fortgått utan dylikt avbrott.

11 §.

För plats i sovvagn utgår gottgörelse endast om förrättningsman nattetid begagnat sådan plats.

12 §.

Har resande för färd från förrättningsställe använt samma fortskaffningsmedel som för ditresan och för väntningen måst utgiva gottgörelse, är han berättigad till ersättning för vad han styrker sig hava utgivit i väntpenningar, dock icke med högre belopp än som motsvarar den ökning i honom tillkommande resekostnadsersättning, som skulle hava föranletts av nytt fortskaffningsmedels anlitande.

13 §.

Resekostnadsersättning utgår icke för sådan förflyttning till fots eller medelst resdon, drivet av förrättningsmannen personligen, som till följd av förrättnings natur måste äga rum under själva förrättningen.

14 §.

Har förrättningsman måst vidkännas särskild kostnad för befordran av redskap, instrument eller annan dylik icke personlig utrustning, som han för förrättnings verkställande behövt medföra, äger han, därest vikten av sådan utrustning uppgår till minst 5 kilogram, undfå ersättning dels vid färd å järnväg för erlagd avgift för inskrivning av sagda utrustning såsom resgods, dels ock för vad han styrker sig därutöver hava i sådant avseende utgivit.

Förrättningsman, som vid förflyttning till fots måst anlita vägvisare eller för forsling av tält, proviant eller annan nödvändig utrustning använda bärare, äger undfå ersättning för vad han styrker sig hava för sådant ändamål utgivit, dock högst med 50 öre per kilometer.

15 §.

Då förrättningsman avgiftsfritt använder kronans transportmedel; då han eljest färdas avgiftsfritt å järnväg, fartyg, luftfartyg, spårväg eller omnibus; då, utom i fall som avses i 8 §, transportmedel enligt gällande bestämmelser

kostnadsfritt tillhandahålles honom; eller då biljett för resan genom vederbörande myndighet utan kostnad för förrättningsmannen anskaffas, utgår icke resekostnadsersättning.

16 §.

Ersättning för resa till förrättning må beräknas från förrättningsmannens bostad, stationeringsort eller annan plats inom hans tjänstgöringsområde, där han i tjänsteärende befinner sig, eller ock från ort, där han för fullgörande av allmänt uppdrag vistas; och gäller motsvarande för resa från förrättningsstället.

Om förrättningsman före en förrättnings början i enskilda angelägenheter uppehåller sig å annan ort än nu sagts, utgår ersättning, såsom om resa företagits från förrättningsmannens stationeringsort eller, om sådan icke är för honom bestämd, från hans bostad.

Förrättningsman, som är bosatt utom sitt tjänstgöringsområde, vare ej berättigad till ersättning för färd mellan bostaden och tjänstgöringsområdets gräns. Är förrättningsman, som ej har visst tjänstgöringsområde, bosatt utom den vanliga tjänstgöringsorten, äger han icke åtnjuta ersättning för färd mellan bostaden och tjänstgöringsorten.

Om förrättningsman före en förrättnings början till följd av annat allmänt uppdrag uppehåller sig å förrättningsstället, njute han ej ersättning för resa dit. Ersättning må ej heller beräknas för resa från förrättningsstället, om förrättningsmannen efter förrättningens slut på grund av allmänt uppdrag där kvarstannar.

17 §.

1 mom. Traktamentsersättning må icke åtnjutas för förrättning, som utföres å förrättningsmannens bostads- eller tjänstgöringsort eller på avstånd ej överstigande 3 kilometer därifrån eller, beträffande stad, köping eller därmed jämförligt samhälle, från gränsen för det planlagda område, inom vilket förrättningsmannen har sin bostad eller tjänstgöring.

Ej heller må, där ej Kungl. Maj:t för särskild grupp av befattningshavare annorlunda förordnar, sådan ersättning åtnjutas för förrättning, som endast krävt frånvaro från bostads- eller tjänstgöringsorten under högst 6 dagtimmar i följd.

2 mom. Traktamente för dag må endast beräknas för den tid, varunder förrättningsman varit frånvarande från bostads- eller tjänstgöringsorten, sålunda att frånvaro, som räckt mer än 6 men högst 18 dagtimmar, räknat från tidpunkten för resas anträdande, ersättes med ett traktamente, frånvaro, som räckt mer än 18 men högst 36 dagtimmar, med två traktamenten o. s. v.

3 mom. Vistas förrättningsman för förrättning på samma plats längre tid i följd än 15 dygn, minskas traktamentsersättningen från och med sextonde dygnet för den, som är familjeförsörjare, med hälften och för annan med två tredjedelar.

Vistelsen å samma plats anses icke bliva avbruten därigenom, att förrättningsmannen för enskild angelägenhet uppehåller sig å annan ort.

18 §.

Då förrättningsman på grund av gällande bestämmelse erhåller kostnadsfri inkvartering, utgår icke traktamente för natt. Ej heller utgår sådant traktamente i de fall, då förrättningsman på statens bekostnad innehar sovplats å järnväg eller liggplats å fartyg; dock att vad nu sagts icke skall gälla beträffande natt, under vilken förrättningsman ankommer till eller avreser från förrättnings- eller överliggningsort.

19 §.

Inträffar under resa eller förrättning uppehåll genom naturhinder eller styrkt sjukdom eller av annan giltig anledning, må traktamentsersättning utgå även för den tid, varunder uppehållet ägt rum, dock högst under 14 dygn.

Förrättningsman, som är berättigad till traktamentsersättning, äger åtnjuta sådan jämväl för helgdagar, som han i anledning av förrättning tillbringar utom bostads- eller tjänstgöringsorten.

20 §.

Då under samma resa företagas två eller flera förrättningar, för vilka kostnaden utgår av olika anslag eller medel, skall resekostnads- och traktamentsersättningen för förrättningarna fördelas i förhållande till den gottgörelse, som för varje särskild förrättning bort utgå, därest förrättningarna ägt rum var för sig.

21 §.

Till befattningshavare, vilken för förrättning äger uppbära arvode av den, som påkallat förrättningen, må icke av statsmedel utgå traktamente för dygn, som använts allenast till dylik förrättning. Om sådan förrättningsman under ett dygn verkställer både resa och förrättning, äger han att av statsmedel åtnjuta fyllnad i arvodet, så att ersättningen i sin helhet för dygn räknat kommer att uppgå till fullt traktamente enligt detta reglemente.

22 §.

Därest förrättningsman för reseutgifters bestridande är i behov av förskott, må, på därom gjord ansökan, lämpligt sådant kunna av vederbörande myndighet lämnas honom.

23 §.

I räkning å resekostnads- och traktamentsersättning skall uppgivas:
resans ändamål;
författning, instruktion eller särskilt förordnande, på grund varav förrättningen ägt rum;

tiden för avresa och återkomst samt de dagar, under vilka förrättning och resor företagits;

det för varje del av resan använda fortskaffningsmedlet, den vagnsklass å tåg eller plats å fartyg, i vilken resan företagits, och numret å taxea-utomobil, som använts; ävensom

tilläventyrs uppbores förskott till reseutgifternas bestridande.

Vid sådan gemensam färd, som avses i 8 §, skall den främste bland förrättningsmännen i sin reseräkning lämna uppgift å deltagarna i färden.

När förrättning ägt rum på grund av skriftligt förordnande, bör detta i huvudskrift eller bestyrkt avskrift bifogas räkningen.

Befattningshavare, vilken för förrättning äger uppbära arvode av enskilda men av statsmedel undfår ersättning för resekostnaden, skall vid sina räkningar foga dagböcker, så uppställda, att ur dem erhålles upplysning om dagen och timmen för varje förrättnings början och slut.

24 §.

Räkning å resekostnads- och traktamentsersättning bör, där hinder icke möter, vara till vederbörande myndighet inkommen inom tre månader efter det resan eller förrättningen avslutats, eller, om förrättningsmannen avgiver reseräkningar kvartalsvis, inom tre månader efter kvartalets utgång; dock skall, därest förskott enligt 22 § uppburits, räkning avgivas inom den kortare tid, som av vederbörande myndighet må fastställas.

25 §.

Såsom tjänstefel anses, om mot bättre vetande i reseräkning lämnas oriktig uppgift i syfte att utbekomma högre ersättning än som enligt detta reglemente bör utgå.

26 §.

Om resekostnads- och traktamentsersättning vid resor i statens ärenden utom rikets gränser förordnar Kungl. Maj:t.

Därest förrättningsman vid resa utom riket tillerkännes högre traktamente än i detta reglemente sägs, skall vid färd från land, där lägre traktamente uppbäres, till land, där högre sådant utgår, det högre traktamentet uppbäras från och med den dag, respektive natt, varunder ankomsten till hamn eller station i det senare landet ägt rum, och vid färd i omvänd riktning traktamentet efter enahanda grund nedsätts.

Detta reglemente träder i kraft den 1 juli 1929.

Vidare hava till utskottet remitterats följande motioner i ämnet, nämligen, dels motionerna inom första kammaren,

nr 220 av herr *C. I. Asplund*, vilken hemställt, att riksdagen måtte vid 2, 5, 10 och 17 paragraferna av förslaget till allmänt resereglemente för sin del besluta ändringar på sätt i motionen för en var av dessa paragrafer närmare angivits;

nr 222 av herr *K. F. Mellén*, vilken hemställt, att riksdagen ville i samband med beslutet i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 40 med förslag till allmänt resereglemente uttala önskvärdheten och angelägenheten därav, att ledamöter i ägodelningsrätt, nämndemän och godemän vid syner eller andra förrättningar uppflyttas i högre traktamentsklass; samt

nr 223 av herr *J. H. T. Julin*, däruti hemställt, att riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring i det i Kungl. Maj:ts proposition nr 40 framlagda förslaget till allmänt resereglemente, att dels traktamentsersättningen jämlikt 2 § 2 mom. förhöjes med två kronor för dygn, varav en krona för natt och en krona för dag, dels ock att i 17 § 1 mom. andra stycket samt i samma paragraf 2 mom. siffran 6 ändras till 3;

dels ock motionerna inom andra kammaren,

nr 339 av herrar *J. M. Skoglund* och *G. Persson* i Falla, vilka hemställt, att riksdagen vid antagandet av Kungl. Maj:ts förslag till allmänt resereglemente måtte ur detta utesluta 3:dje stycket i § 4;

nr 342 av herr *B. F. Holmgren*, vilken hemställt, att riksdagen ville besluta att 14 § av förslag till allmänt resereglemente i Kungl. Maj:ts proposition nr 40 måtte efter första stycket erhålla ett tillägg av följande lydelse: »Kungl. Maj:t förordnar om ersättning för befordran av effekter tillhörande personlig utrustning»;

nr 344 av herrar *E. E. Andersson* i Stockholm och *A. K. F. Spångberg*, vilka hemställt, att resekostnadsersättning skall utgå enligt de grunder, som i Kungl. Maj:ts proposition angivits för klass II;

att traktamentsersättning skall utgå med 10 kronor för dag och 6 kronor för natt;

att 17 § mom. 1 ändras enligt följande: »Traktamentsersättning må — — — ej överstigande 4 kilometer — — — från centrum av det planlagda — — — eller tjänstgöring» samt

att det icke må införas restriktioner, som föranleda ekonomiska förluster för tjänstemännen, då de ha att fullgöra i tjänsten givna uppdrag;

nr 345 av herr *C. A. Forssell m. fl.*, vilka gjort samma framställning som i motionen I: 223; samt

nr 346 av herr *E. A. Hage*, vilken hemställt, att riksdagen måtte i § 17 eller annan paragraf i reglementsförslaget införa en bestämmelse därom, att nattractamente vid resas påbörjande eller avslutande endast utgår i det fall, att minst 2 timmar (eller annan tid som utskottet anser lämplig) av natten använts för resan;

att till sista punkten i § 18 i reglementsförslaget lägges följande stadgande: »såvida avgift för nattlogi av honom erlagts»;

att riksdagen i samband med behandlingen av ovanstående proposition måtte göra det uttalandet — både med hänsyn till att riksdagen i största utsträckning bör bestämma om resereglementets utformning samt med hänsyn till att besparingssynpunkten i vissa avseenden redan kommit i tillämpning vid utformandet av det nu föreliggande förslaget — att de s. k. besparingsreglementen, som gälla för vissa statsverk, utformas så, att de giva befattningshavarna lägre ersättning vid resor än vad som i allmänna resereglementet stadgas endast i undantagsfall, då verkligt starka skäl för undantagsbestämmelsers tillskapande kunna anföras.

Ifråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Kungl. Maj:ts förslag. Departementschefen har i fråga om utfärdandet av nytt allmänt resereglemente anfört följande:

»Sedan Kungl. Maj:t, i överensstämmelse med riksdagens beslut, den 18 juni 1925 utfärdat allmänt resereglemente att gälla under tiden från och med den 1 augusti 1925 till och med den 30 juni 1927 (sv. förf.-saml. nr 354 år 1925), föreslog Kungl. Maj:t i proposition nr 190 till 1927 års riksdag, att riksdagen måtte godkänna ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till allmänt resereglemente att utan tidsbegränsning gälla från och med den 1 juli 1927.

Uti sin i anledning härav till Kungl. Maj:t avlätna skrivelse, nr 184, anförde riksdagen, bland annat, följande:

Riksdagen hade till en början till behandling upptagit frågan, huruvida ett allmänt resereglemente lämpligen nu borde definitivt antagas. I detta hänseende borde då först framhållas, att jämförelsevis obetydlig erfarenhet stått att vinna beträffande det år 1925 antagna provisoriska reglementet, vilket icke varit i tillämpning under mera än ett och ett halvt år. Redan denna omständighet gjorde, att man måste ställa sig tveksam, huruvida de genom nämnda reglemente införda nya grunderna för rese- och traktamentsersättningens beräkning kunde anses hava blivit tillräckligt prövade. Riksdagen hade även uppmärksammat, att från de olika ämbetsverk, som haft att yttra sig rörande erfarenheterna av reglementet, ett flertal erinringar framställts i fråga om lämpligheten av de grunder, på vilka detsamma byggde. I det framlagda förslaget hade emellertid till behandling upptagits endast en ringa del av de sålunda gjorda erinringarna. Även detta förhållande syntes riksdagen tala för att man ännu någon tid borde vänta med att definitivt antaga ett allmänt resereglemente. Det viktigaste och enligt riksdagens mening avgörande skälet för uppskov med frågan vore emellertid, att någon mera tillförlitlig erfarenhet icke kunde, av utredningen i ärendet att döma, anses föreligga rörande det ekonomiska utfallet av 1925 års reglemente vid jämförelse med det tidigare gällande resereglementet av år 1907.

Vid sitt ståndpunktstagande hade riksdagen jämväl tagit hänsyn till det förhållande, att, såsom departementschefen meddelat, frågan om enhetliga automobiltaxor i de olika länen vore under omprövning, ävensom att kom-

munikationsväsendet för närvarande befunne sig i stark utveckling, omständigheter, vilka båda talade för ett uppskov tillsvidare med frågan.

Riksdagen ansåge alltså, att 1925 års resereglemente fortfarande provisoriskt borde gälla, och funne för sin del giltighetstiden böra bestämmas till ytterligare två år, räknat från den 1 juli 1927. 1929 års riksdag syntes alltså böra till prövning upptaga frågan om antagande av nytt allmänt resereglemente. Detta uteslöte dock icke, att riksdagen på vissa punkter ansett sig böra vidtaga sådana ändringar i det gällande provisoriska reglementet, vilka syntes riksdagen vara påkallade med hänsyn till redan vunnen erfarenhet.

Riksdagen förutsatte, att den utredning, som komme att av Kungl. Maj:t verkställas för förberedande av förslag till 1929 års riksdag till nytt resereglemente, framför allt upptogs frågan om de ekonomiska verkningarna av reglementet. Därjämte ville riksdagen framhålla önskvärdheten av att de anmärkningar mot reglementet, som nu blivit gjorda och framdeles kunde komma att framställas av vederbörande myndigheter, upptoges till en mera fullständig och ingående granskning än som i samband med föreliggande förslag syntes hava varit fallet. Detta funne riksdagen vara så mycket mera påkallat, som vederbörande befattningshavare och ämbetsverk härigenom kunde erhålla ett beaktansvärt stöd vid tolkningen av reglementets olika bestämmelser, och sålunda både vederbörande förrättningsmän vinna lättnad vid reseräkningarnas uppställande och arbetet hos ämbetsverken och revisionsmyndigheterna vid räkningarnas granskning förenklas.

I anslutning till vad sålunda anförts anmälde riksdagen i sin ifrågasvarande skrivelse, att riksdagen för sin del antagit ett vid skrivelsen fogat förslag till allmänt resereglemente. Detta förslag blev den 18 juni 1927 av Kungl. Maj:t fastställt att, i enlighet med riksdagens beslut, gälla under tiden från och med den 1 juli 1927 till och med den 30 juni 1929 (sv. förf.-saml. nr 243 år 1927). Samma dag utfärdades tillika kungörelse med tillägsbestämmelser till allmänna resereglementet (nr 244). Denna kungörelse, som erhöll enahanda giltighetstid som resereglementet, innehåller bestämmelser om olika förrättningsmäns fördelning å de särskilda rese- och traktamentsklasserna i reglementet.

Genom beslut den 8 juli 1927 anbefalldes därefter Kungl. Maj:t ett stort antal myndigheter — nämligen fängvårdsstyrelsen, arméförvaltningen, marinförvaltningen, sjökartverket, riksförsäkringsanstalten, medicinalstyrelsen, socialstyrelsen, pensionsstyrelsen, generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen, järnvägsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, byggnadsstyrelsen, statskontoret, kammarrätten, riksräkenskapsverket, generaltullstyrelsen, kontrollstyrelsen, skolöverstyrelsen, domänstyrelsen, lantbruksstyrelsen, lantmåteristyrelsen, stuteriöverstyrelsen, chefen för rikets allmänna kartverk, chefen för Sveriges geologiska undersökning, kommerskollegium, lotsstyrelsen, statens meteorologisk-hydrografiska anstalt och samtliga länsstyrelser — att senast den 31 augusti 1928 till finansdepartementet inkomma med

dels yttrande, huruvida och i vilka avseenden erfarenheten visat, att ändringar i gällande allmänna resereglemente jämte tillägsbestämmelser syntes vara av behovet påkallade,

dels ock uppgift för varje särskild grupp av förrättningsmän å det sammanlagda belopp, som av vederbörande myndighet eller densamma underordnade förvaltningar under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 utbetalts för

- a) resekostnadsersättning,
- b) traktamentsersättning,
- c) eventuellt förekommande förrättningsarvoden,

varvid skulle angivas, från vilka anslag eller andra medel kostnaderna i fråga avförts.

Sedermåra anbefallde Kungl. Maj:t genom beslut den 30 september 1927 vederbörande myndigheter att senast den 10 oktober 1928 inkomma med uppgifter enligt visst formulär angående de under tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 utbetalda beloppen av rese- och traktamentsersättningar för förrättningar i statens ärenden till följande grupper av förrättningsmän, nämligen befattningshavare hos fångvårdsstyrelsen, befattningshavare, tjänstgörande å arméförvaltningens artilleri-, fortifikations- och intendentsdepartement, befattningshavare, tjänstgörande i marinförvaltningen, fattigvårdskonsulenter, förste provinsialläkare och provinsialläkare, landsfiskaler, befattningshavare i väg- och vattenbyggnadsdistrikten, befattningshavare hos vattenfallsstyrelsen, befattningshavare, tjänstgörande i kontrollstyrelsen, befattningshavare hos vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, riksantikvariens ombud, folkskolinspektörer, lantmåteripersonal, sysselsatt med lantmåteriförrättningar, personal, anställd hos rikets allmänna kartverk, befattningshavare hos Sveriges geologiska undersökning samt befattningshavare hos kommerskollegium och elektriska inspektionen.

Samtliga sålunda infordrade yttranden och uppgifter hava numera inkommit; varjämte flygstyrelsen på särskild anmodan avgivit yttrande angående enligt erfarenheten erforderliga ändringar i resereglementet och uppgift å för flygvapnets räkning utbetalda resekostnads- och traktamentsersättningar under budgetåret 1927/1928.

Vidare har trafik tjänstemännens riksförbund i skrivelse den 22 december 1928 anfört vissa önskemål i avseende å den definitiva utformningen av resereglementet med därtill hörande tilläggsbestämmelser.

Såsom av det föregående framgår, utgår giltighetstiden för det nuvarande allmänna resereglementet den 30 juni 1929. Med hänsyn härtill måste frågan om motsvarande bestämmelser för tiden därefter underställas innevarande års riksdag.

Till en början gäller det härvid att avgöra, huruvida det nuvarande reglementet — med de ändringar, som anses böra däri vidtagas — bör förlänas definitiv giltighet eller under ytterligare tid framåt tilläggas provisorisk karaktär.

Ett av de skäl, 1927 års riksdag anförde till stöd för fortsatt provisorium, var den jämförelsevis obetydliga erfarenhet, som — med hänsyn till den

korta tid, 1925 års resereglemente varit i tillämpning -- stått att vinna rörande de genom nämnda reglemente införda nya grunderna för resekostnads- och traktamentsersättningarnas beräkning. Detta skäl har uppenbarligen nu icke motsvarande betydelse. Då 1927 års reglemente i fråga om grunderna för ersättningarnas beräkning i allt väsentligt överensstämmer med 1925 års, måste nämligen dessa grunder anses hava blivit tillräckligt prövade. Av de i ärendet avgivna yttrandena torde ock få anses framgå, att reglementet i stort sett fyllt sin uppgift väl. Riktigheten av denna uppfattning lär icke jävas av den omständigheten, att en del erinringar, vilka i det följande torde få upptagas till närmare skärskådande, framställts mot olika detaljbestämmelser i reglementet.

Såsom det viktigaste och enligt riksdagens mening avgörande skälet för det år 1927 beslutade uppskovet med antagande av definitivt resereglemente angav riksdagen, att någon mera tillförlitlig erfarenhet icke förelåg rörande det ekonomiska utfallet av 1925 års reglemente vid jämförelse med det tidigare gällande resereglementet av år 1907. Med anledning härav torde följande förtjäna framhållas i fråga om möjligheten att bestämma de ekonomiska verkningarna av de nya resereglementena.

Ett sätt att beräkna desamma vore att efter de nya bestämmelserna omräkna i enlighet med 1907 års reglemente uppgjorda och likviderade reseräkningar. Naturligtvis ställer det sig ogörligt att så förfara med samtliga under ett år ingivna reseräkningar, men även omdebitering av räkningar, omfattande en eller annan procent av totalsumman reseersättning, skulle medföra ett synnerligen omfattande arbete. Det är dessutom klart, att man på ett än så omsorgsfullt gjort urval av räkningar för sistnämnda ändamål svårligen kan grunda några slutsatser om kostnadsändringar för övriga räkningar. Man behöver härvid blott tänka på den olika proportion, i vilken för skilda befattningshavare resekostnadsersättning och traktamentsersättning ingå i reseersättningen. För budgetåret 1927/1928 uppgingo sålunda exempelvis för statsgeodeterna resekostnadsersättningarna till 16,400 kronor och traktamentsersättningarna till 11,400 kronor, medan motsvarande siffror för statskartograferna voro 8,200 kronor och 29,400 kronor. Vidare är att märka, att man vid omdebitering av ersättningarna icke blott har att räkna med den rent siffermässiga förändringen i ersättningstaxorna. Kunskap måste jämväl föreligga om de rent lokala förhållandena i och för bestämmandet av den väg och det färd sätt, för vilken ersättning skall utgå, liksom det för omräkning av traktamentsersättningen är nödvändigt att veta tidpunkten för resans början och slut. Kännedom om dessa förhållanden torde blott delvis kunna erhållas. Vid en omräkning måste jämväl lämnas ur sikte de förändringar, som ett nytt resereglemente kan medföra på sådana rent faktiska omständigheter, som äro av betydelse för storleken av reseersättning, såsom färd sätt etc.

En annan metod att utvärdera de ekonomiska verkningarna av de nya resereglementena skulle kunna tänkas vara att göra en jämförelse mellan be-

lastningen under olika år å de anslag i riksstaten, som äro avsedda enbart för utgifter för rese- och traktamentsersättning. En sådan jämförelse torde emellertid — förutom av det skäl, som gäller beträffande den nedan angivna tredje tänkbara utvägen — icke kunna lämna tillfredsställande resultat på den grund, att utgifter för reseersättningar i ett stort antal fall överflyttats mellan olika riksstatsanslag efter den 1 juli 1925.

Den tredje tänkbara utvägen för bestämmande av de ekonomiska verkningarna vore att för varje grupp befattningshavare uträkna de å densamma belöpande ersättningarna för något år före och efter tillkomsten av de nya reglementena. Denna utväg är emellertid behäftad med den bristfälligheten, att den kostnadsändring, som på detta sätt kan konstateras, icke utan vidare kan hänföras till omgestaltningar i ersättningstaxorna eller andra bestämmelser i resereglementena. Densamma utesluter nämligen hänsynstagande till den förskjutning, som kan hava inträtt i de rent faktiska, för de sammanlagda resekostnadernas storlek bestämmande förhållandena. Förskjutning kan sålunda hava skett i det antal färdmil, som årligen faller på en viss grupp befattningshavare, denna förskjutning må nu vara att hänföra till ändrat antal befattningshavare, ändrad tjänsteskyldighet, ändring i bestämmelserna om för vilka resor ersättning utgår, inrättandet av nya eller omläggning av äldre förbindelselinjer, exempelvis genom upprättandet av omnibusrouter, anläggning av järnvägar och nya vägar etc. Ändringar i fråga om traktamentsersättningar kunna jämväl vara beroende på växlingar i färdhastigheten, vilken ju i sin tur är bestämd av bland annat det färd sätt, som kommer till användning. Omkastningar i färd sättet komma givetvis alltid att återspegla sig i kostnaderna för tjänsteresor. Man behöver därvid blott tänka på den allt mer och mer framskridande automobiliseringen, vare sig denna tager sig uttryck i anskaffande av egna motorfordon eller i tillkomsten av bilar i allmän trafik.

Låter man emellertid undersökningen omfatta exempelvis budgetåret 1924/1925 å ena och något senare budgetår å andra sidan, skulle ju kunna sägas, att de faktiska förhållanden, som sålunda berörts, kunna antagas under mellanliggande tid hava hållit sig konstanta, och att man alltså utan större felkalkylering kan bortse från den inverkan, växlingar i desamma haft på kostnadsändringen. Detta antagande håller dock icke streck exempelvis beträffande en i kostnadshänseende så betydelsefull grupp som landsfogdar, landsfiskaler, polis- och fjärdingsmän. Kostnaderna för landsfogdars och landsfiskalers tjänsteresor utgjorde för budgetåret 1924/1925 417,000 kronor. För budgetåret 1927/1928 torde enligt verkställd utredning resekostnaderna för samma befattningshavare hava uppgått till 545,000 kronor. För polismäns och fjärdingsmäns resor, för vilka kostnaderna för kalenderåret 1922 tidigare beräknats uppgå till 17,000 kronor, utgjorde motsvarande kostnader enligt omförmälda utredning för budgetåret 1927/1928 113,000 kronor. Givetvis medför emellertid den omgestaltning av polisväsendet på landet, som genomfördes från och med den 1 januari

1926, liksom den avsevärda utökning, som därvid vidtogs i rätten till ersättning för tjänsteresor, att det är omöjligt att avgöra, i vad mån kostnadsökningen för hithörande befattningshavare är att hänföra till införandet av de nya resereglementena.

På grund av de organisatoriska förändringar, som senare tider vidtagits beträffande försvarsväsendet, ligger i öppen dag, att man icke heller beträffande de högst betydande kostnader, som falla på detta förvaltningsområde, kan draga några slutsatser om de nya reglementenas inverkan.

Vid sammanställning av å viss grupp befattningshavare belöpande resekostnader för tid före och efter tillkomsten av de nya resereglementena har man även att taga i betraktande den inverkan, som vid sidan av allmänna resereglementet för befattningshavarna införda bestämmelser kunna hava utövat. Sålunda har man beträffande rikets allmänna kartverk att räkna med det inflytande, de år 1926 vidtagna ändringarna i de för verket gällande specialbestämmelser kunna haft, ett inflytande vars noggrannare bestämmande näppeligen är möjligt. Motsvarande förhållande gör sig gällande beträffande lantmätarna, lantbruksingenjörerna och domänverket.

Beträffande sistnämnda verk torde jämväl hänsyn böra tagas till de personalindragningar, som på senare tid vidtagits inom verket.

För de affärsdrivande verkens del har man att taga i betraktande de växlingar i driftens omfattning, som bero av ekonomiska konjunkurer, nyanläggningar av järnvägar, telegraflinjer och elektriska ledningar samt andra driftsändringar, faktorer vilkas inverkan icke heller torde kunna närmare bestämmas.

Vid veterinärstaten har man att beakta den större eller mindre utsträckning, i vilken kreaturssjukdomar kunna hava förekommit.

Allt som allt torde man sålunda kunna påstå, att det beträffande ovan berörda grupper befattningshavare — i kostnadshänseende synnerligen betydelsefulla — icke låter sig göra att åvägabringa någon tillförlitlig utredning om de ekonomiska verkningarna av de nya resereglementena vid jämförelse med 1907 års reglemente. Beträffande vissa andra grupper har jag emellertid låtit uppgöra en jämförande tablå, i samband varmed på grundval av myndigheternas uppgifter upprättats sammanställningar över samtliga resekostnader under tiden 1 september 1925—31 augusti 1926 och tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 samt över resekostnadsersättningens fördelning på olika färd sätt och traktamentsersättningens fördelning på dag- och natttraktamenten för vissa befattningshavargrupper för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928. Omförmälda tablå och sammanställningar torde få såsom bilagor 1—3 fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

Ytterligare, om ock mera i förbigående, åberopade 1927 års riksdag till stöd för sitt ståndpunktstagande i hithörande del, att frågan om enhetliga automobiltaxor i de olika länen vore under omprövning, ävensom att kom-

munikationsväsendet befunde sig i stark utveckling. Vad automobiltaxorna beträffar, måste tyvärr konstateras, att den önskade enhetligheten ännu icke kunnat åvägbringas. Frågan om åtgärder i denna riktning är, enligt vad jag erfarit av chefen för kommunikationsdepartementet, fortfarande under beredning i nämnda departement. Denna frågas inverkan på resereglementet synes mig emellertid icke vara av den beskaffenhet, att ur denna synpunkt ytterligare uppskov bör äga rum med antagandet av ett definitivt resereglemente. Vad åter kommunikationsväsendets utveckling angår, torde det få anses uteslutet att enbart med hänsyn till denna utveckling i längden fortsätta med provisorium på förevarande område.

Överhuvud torde det, på sätt riksräkenskapsverket i sitt yttrande framhållit, förhålla sig så, att, å ena sidan, beteckningen »definitiv» i detta ords egentliga bemärkelse knappast kan användas om en utvecklingens lag så starkt underkastad författning som ett resereglemente, men att, å andra sidan, tillräcklig anledning att låta det resereglemente, som skall efterträda det nu gällande, erhålla blott provisorisk karaktär, icke kan anses föreligga.

I överensstämmelse med denna min uppfattning har jag låtit inom finansdepartementet uppgöra förslag till allmänt resereglemente att utan tidsbegränsning gälla från och med den 1 juli 1929.

Uti 1927 års proposition med förslag till allmänt resereglemente uttalade föredragande departementschefen, att behov föreläge av utvidgade och kompletterande bestämmelser angående befattningshavares rätt att företaga tjänsteresor, angående åtgärder för tjänsteresors rationella planläggning och angående s. k. besparingsreglementen för vissa grupper av befattningshavare. Utfärdandet av sådana bestämmelser ankomme å Kungl. Maj:t. Innan en närmare reglering kunde ske, syntes emellertid med hänsyn till de skiftande förhållanden, som på detta område vore för handen, en ingående utredning vara oundgängligen nödvändig. Denna utredning borde med det snaraste igångsättas. I sin förenämnda skrivelse i ämnet anförde riksdagen, bland annat, att riksdagen med tillfredsställelse tagit del av departementschefens uttalande om att en utredning i berörda hänseenden skulle åvägbringas. Enligt riksdagens mening vore det emellertid önskvärt, att en undersökning samtidigt komme till stånd, i vad mån det kunde anses lämpligt att ur allmänna resereglementet helt och hållet utbryta sådana grupper befattningshavare, vilka hade att under längre tidsperioder stadigvarande företaga förrättningar, eller för vilka traktamentsersättningen jämväl kunde anses i viss mån innefatta ersättning för det under förrättningen utförda arbetet. Det ville nämligen synas riksdagen, som om åtskilliga skäl kunde anföras för att i det allmänna resereglementet intaga bestämmelser beträffande huvudsakligen allenast sådana extra förrättningar i statens ärenden, som tid efter annan måste företagas för fullgörande av särskilda uppdrag, under det att i ett särskilt reglemente eller på annat sätt föreskrifter meddelades angående er-

sättning för sådana förrättningar, vilka det åläge befattningshavare att utföra såsom ett direkt led i tjänsteutövningen.

Efter därtill av Kungl. Maj:t erhållet bemyndigande tillkallade min företrädare i ämbetet den 27 juni 1927 numera generaldirektören K. Levinson att såsom sakkunnig inom finansdepartementet verkställa ifrågavarande utredning. Resultatet av utredningen föreligger i ett av den sakkunnige den 31 nästlidne december avgivet utlåtande, vilket torde få såsom bilaga 4 fogas till statsrådsprotokollet i förevarande ärende.

I detta utlåtande (sid. 5) anföres med avseende å nyssnämnda, av riksdagen berörda fråga om allmänna resereglementets tillämpningsområde, bland annat, att det för närvarande torde förhålla sig så, att ersättning utgår för envar tjänsteresa i enlighet med sagda reglementes grunder, såvida särskilda bestämmelser icke i en eller annan form meddelats om att ersättning ej skall utgå eller skall utgå enligt andra normer. Som enligt den sakkunniges mening någon erinran knappast syntes kunna göras mot den praxis, som sålunda utvecklats sig, ifrågasätter den sakkunnige en i överensstämmelse därmed ändrad utformning av allmänna resereglementets bestämmelser, i samband varmed han framhåller, att befattningshavares rätt att företaga tjänsteresor allfort måste bliva beroende av innehållet i instruktioner eller andra dylika föreskrifter.

Beträffande särskilt sådana befattningshavare, för vilka traktamentsersättningen i viss mån innefattar ersättning för det under förrättningen utförda arbetet, påvisar den sakkunnige (sid. 21—22 i utlåtandet) att, då ersättningsfrågan för dessas vidkommande regleras eller kan regleras genom särskilda föreskrifter, hänsyn till dem ej behöver tagas vid utformningen av allmänna resereglementet.

Då jag delar den sakkunniges syn på förevarande fråga, har jag funnit mig böra förorda en lösning av densamma i enlighet med hans förslag. Jag föreslår alltså, att i allmänna resereglementet uttryckligen anges, att reglementets ersättningsbestämmelser skola tillämpas i fråga om tjänsteresor, med avseende å vilka ej annat särskilt är eller varder stadgat, samt att i samband därmed, förutom ersättningsgrunderna, även ersättningsrätten fastslås i reglementet. Formellt sett står visserligen den sålunda förordade anordningen av reseersättningsbestämmelserna icke i överensstämmelse med det av 1927 års riksdag gjorda uttalandet i ämnet. I sak torde emellertid skillnaden vara skäligen oväsentlig, förutsatt att ersättningarna enligt allmänna resereglementet i görligaste mån avpassas efter de verkliga resekostnaderna. För tillgodoseende av sistnämnda synpunkt anser jag mig, såsom av det följande kommer att framgå, böra förorda vissa ändringar i de nuvarande bestämmelserna beträffande såväl resekostnads- som traktamentsersättning.

Vad angår de i berörda sakkunnigutlåtande avhandlade frågorna om planläggning av tjänsteresor och om s. k. besparingsreglementen för vissa grup-

per av befattningshavare, torde jag framdeles, sedan vederbörande myndigheter blivit hörda, få underställa dessa frågor Kungl. Maj:ts prövning.»

Beträffande motiveringen till de särskilda paragraferna får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet vill till en början till behandling upptaga frågan, huruvida det allmänna resereglementet nu bör av riksdagen definitivt antagas eller om ytterligare någon tids erfarenhet bör avvaktas, innan så sker. De betänkligheter mot ett slutgiltigt avgörande av frågan, som vid 1925 och 1927 års riksdagar förefunnos, göra sig visserligen till en del fortfarande gällande, men i stort sett lär man numera hava vunnit så pass omfattande erfarenhet i fråga om resereglementets utformning och tillämpning, att något hinder icke längre bör möta mot ett definitivt antagande av reglementet. Såsom departementschefen framhållit, föreligga åtskilliga svårigheter att göra några fullt tillförlitliga jämförelser i ekonomiskt hänseende mellan de provisoriska reglementena, 1907 års resereglemente samt Kungl. Maj:ts förvarande förslag. Dock synas i flera hänseenden ganska bestämda slutsatser kunna dragas av de numera verkställda ekonomiska beräkningarna (jfr särskilt bil. 2 och 3 vid propositionen). Man torde därav jämväl kunna erhålla en ganska god uppfattning om den ekonomiska innebörden av Kungl. Maj:ts förslag vid jämförelse med äldre bestämmelser. Vad de olika färdsattna beträffar, synes det knappast kunna förutsättas, att härutinnan under de närmaste åren skola inträffa några mera väsentliga förändringar på kommunikationsväsendets område, vilka kunna komma att föranleda jämkningar i resereglementets föreskrifter. På grund härav har utskottet ansett sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, att det allmänna resereglementet nu definitivt antages av riksdagen.

Vad därefter beträffar vissa med resereglementet sammanhängande frågor, vilka tidigare behandlats av riksdagen och nu berörts av den särskilt tillkallade sakkunnige, vill utskottet framhålla, att utskottet icke anser nödvändigt, att några föreskrifter rörande tjänsteresors planläggning meddelas i reglementet, men att i allt fall detta spörsmål givetvis bör ägnas stor uppmärksamhet. Det torde, såsom den sakkunnige anført, vara förtjänt att tagas under överbäggande, huruvida det icke, bland annat för vinnande av en ändamålsenlig lösning av denna fråga, kan vara lämpligt att utsträcka tillämpningen av den redan nu i flera fall genomförda anordningen med särskilda reseanslag för vissa myndigheter och befattningshavaregrupper. Härigenom lär nämligen vederbörande myndighet få särskild anledning att mera ingående befatta sig med resornas planmässiga ordnande. Även frågan om fastställandet av särskilda förrättningsarvoden för vissa grupper av förrättningsmän synes icke böra lämnas åsido, ehuru utskottet i likhet med departementschefen och den sakkunnige anser, att denna angelägenhet icke behöver lösas i samband med behandlingen av det allmänna resereglementet. De krav på uppflytt-

ning i högre traktamentsklass, som tid efter annan göra sig gällande för hithörande förrättningsmannagrupper, torde i själva verket till stor del hava sin grund i bristen på föreskrifter i nämnda hänseende. Utskottet förutsätter emellertid, att även detta spörsmål av Kungl. Maj:t toges under omprövning.

Utskottet övergår härefter till behandling av reglementsförslagets särskilda paragrafer och kommer därvid att yttra sig över de motionsvis gjorda yrkandena på ändringar i Kungl. Maj:ts förslag. De paragrafer, som icke här nedan beröras, föranleda icke något uttalande från utskottets sida.

1 §.

I samband med denna paragraf har utskottet till behandling upptagit det i motionen II:346 väckta förslaget, att riksdagen måtte göra det uttalandet, »att de s. k. besparingsreglementen, som gälla för vissa statsverk, utformas så, att de giva befattningshavarna lägre ersättning vid resor än vad som i allmänna resereglementet stadgas endast i undantagsfall, då verkligt starka skäl för undantagsbestämmelsers införande kunna anföras.» Utskottet, som utgår från att Kungl. Maj:t kommer att begagna den rätt, som enligt 1 §, andra stycket, skulle tillkomma Kungl. Maj:t, med försiktighet och med iakttagande av såväl statsverkets som vederbörande befattningshavares berättigade intressen, kan icke finna det vara påkallat, att några direktiv härutinnan lämnas av riksdagen.

Det i motionen II:344 framställda yrkandet, »att det icke må införas restriktioner, som kunna föranleda ekonomiska förluster för tjänstemännen», är till sin innebörd skäligen oklart. Emellertid lär man kunna antaga, att Kungl. Maj:ts förslag, särskilt med de jämkningar utskottet föreslagit beträffande 17 §, icke kommer att medföra sådana konsekvenser. Utskottet har alltså ansett ifrågavarande yrkande icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag.

2 § 1 mom.

Utöver de i nu gällande reglemente förekommande färdsätten, enligt vilka resekostnadsersättning skall utgå, har i Kungl. Maj:ts förslag upptagits även omnibus, för vilket färdsätt avgift i samtliga reseklasser beräknas för en plats jämte 10 öre per kilometer. I övrigt ansluter sig förslaget i huvudsak till nu fastställda bestämmelser.

Utskottet har funnit tveivelaktigt, huruvida tillräckliga skäl föreligga för upptagandet av omnibus såsom särskilt färdsätt. Med hänsyn till vad departementschefen anført och då någon erfarenhet rörande verkningarna av begagnandet av omnibus icke står att vinna, med mindre detta fortskaffningsmedel upptages i reglementet, har utskottet, som tidigare avstyrkt förslag i sådant hänseende, dock icke velat motsätta sig Kungl. Maj:ts nu

gjorda framställning. I betraktande av den inskränkning i skyldigheten att använda omnibus, som av Kungl. Maj:t i 4 § föreslagits, torde de tidigare angivna betänkligheterna hava mist åtminstone en del av sin betydelse. Visserligen hyser utskottet tvekan, huruvida sistberörda begränsning kan anses vara i allo fullt lämplig, men då på annat sätt bestämda inskränkningar — närmast då att göra skyldigheten att använda omnibus beroende av den tillryggalagda väglängden — torde stöta på vissa praktiska svårigheter, har utskottet dock stannat vid att förorda Kungl. Maj:ts förslag. Särskilt med hänsyn till att omnibus ofta kan begagnas i stället för järnväg har utskottet i fråga om användning av omnibus ansett, att i § 4 bör införas bestämmelse om valfrihet för förrättningsman att oberoende av resekostnaderna i dylikt fall begagna järnväg, därest icke härigenom högre traktamentsersättning skulle komma att utgå. Med den ståndpunkt, utskottet sålunda intagit, följer, att utskottet icke kan tillstyrka den i motionen II:339 föreslagna utsträckningen av skyldigheten att begagna omnibus. Härtill återkommer utskottet emellertid här nedan.

Utskottet vill i detta sammanhang betona, att uppmärksamhet bör ägnas den omständigheten, att på grund av föreskrifterna i 4 § taxeaomobil i vissa fall kan komma till användning i stället för omnibus. Allenast då vederbörandes tjänstgöring måste anses sådant kräva, bör taxeaomobil därvid få tagas i anspråk.

Därest de erfarenheter, som komma att erhållas genom införandet av omnibus såsom särskilt färd sätt och i fråga om de begränsningar, som Kungl. Maj:t och utskottet därvid föreslagit, icke bliva gynnsamma, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t framlägger det förslag till ändring av reglementet, som härav må påkallas.

Det i motionen II:344 gjorda yrkandet, att endast en reseklass, nämligen klass II enligt Kungl. Maj:ts förslag, skall tillämpas vid resekostnadserättningens beräkning, har utskottet icke ansett sig böra tillstyrka.

Då utskottet anser den för annan automobil beräknade kostnaden av 40 öre per kilometer vara skälig, har utskottet icke velat tillstyrka det i motionen I:220 väckta förslaget, att därjämte ersättning med 10 öre per kilometer skall utgå vid användandet av dylikt färd sätt. Ej heller finner sig utskottet kunna tillstyrka det i samma motion gjorda yrkandet om upptagande av fotvandring som särskilt färd sätt med en ersättning av 50 öre per kilometer.

Beträffande momentets sista stycke har utskottet ansett önskvärt, att föreskriften om att förrättningsman, då maximilega i fråga om hästskjuts icke blivit för viss ort bestämd, skall undgå gottgörelse för vad han visar sig hava utgivit, kompletteras med en bestämmelse därom, att han i varje fall äger beräkna legan efter 30 öre per kilometer. Härtill bör i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag komma ersättning med 10 öre per kilometer.

I övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t föreslagna formuleringen av momentet.

2 § 2 mom.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en allmän höjning av nattrakamentena med 1 krona för varje traktamentsklass. I motionerna I:223, II:344 och II:345 hava föreslagits vissa jämkningar uti de föreslagna traktamentsbeloppen. De motionsvis påyrkade jämkningarna anser sig utskottet icke kunna förorda, utan vill utskottet, som redan år 1927 framhöll, att skäl förefunnes för den av Kungl. Maj:t nu ifrågasatta förhöjningen, tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag ifråga om traktamentenas storlek.

Rörande traktamentsersättnings fördelning har i motionen I:220 yrkats den förändring i Kungl. Maj:ts förslag, att den ifrågasatta förhöjningen av 1 krona för dygn skall beräknas å dagtraktamentet i stället för å nattrakamentet. Såsom av det ovanstående framgår, har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om ökning av nattrakamentet. Någon anledning att på grund av sistberörda motion företaga jämkning i dagtraktamentet föreligger enligt utskottets mening icke.

3 §.

Denna paragraf innefattar bland annat medgivande för Kungl. Maj:t att bestämma, till vilken rese- och traktamentsklass förrättningsman är att hänföra.

I motionen I:222 har föreslagits, att riksdagen måtte uttala önskvärdeheten av, att ledamöter i ägodelningsrätt, nämndemän och godemän vid syner eller andra förrättningar uppflyttas i högre traktamentsklass. Utskottet, som här ovan framhållit, att spørsmålet om särskilda arvoden för vissa grupper av förrättningsmän bör tagas under omprövning av Kungl. Maj:t, men att detta spörsmål icke behöver lösas i samband med frågan om allmänt resereglemente, har icke ansett skäl föreligga för att riksdagen nu skulle göra något ytterligare uttalande beträffande det i motionen angivna spørsmålet.

4 §.

I motionen II:339 har hemställts, att den av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelsen, att förrättningsman icke skall vara skyldig att färdas med omnibus i annat fall, än då han samma dag, han avreser från en ort, dit återkommer, måtte utgå ur paragrafen. Såsom ovan under 2 § 1 mom. nämnts, har utskottet icke funnit sig kunna tillstyrka ifrågavarande förslag.

Beträffande förevarande paragraf får utskottet hänvisa till vad som på nyss nämnda ställe i utskottets yttrande anförts rörande begagnandet i visst fall av omnibus. Härav föranledes ett tillägg till 4 §.

Då någon tvekan möjligen kan anses råda, huruvida med nyssnämnda bestämmelse ifråga om anlitande av omnibus avses allenast själva färden med omnibus, har utskottet velat uttala den mening, att bestämmelsen

måste anses avse resan i dess helhet. Någon förändring i den föreslagna avfattningen synes av denna anledning icke behöva vidtagas.

5 §.

I motionen I:220 har påyrkats, att paragrafens andra stycke, som innehåller föreskrift om beräkning av resekostnadsersättning i vissa fall vid färd utom planlagt område, skall utgå. Utskottet, som icke delar nämnda uppfattning, och som finner förslaget ägnat att medföra oberäknliga ekonomiska konsekvenser, har ansett sig böra avstyrka motionen och tillstyrka paragrafens upptagande i reglementet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

8 §.

Förevarande paragraf innehåller bestämmelserna om samåkning mellan i samma förrättning deltagande personer samt om skyldighet för den främste av förrättningsmännen att ordna dylik samåkning.

Utskottet har velat uttala, att noggrann kontroll bör utövas däröver, att förrättningsmän icke genom olika rubricering av förrättningens ändamål undandraga sig att deltaga i samåkning, då de faktiskt skola deltaga i samma förrättning. I skyldigheten för den främste av förrättningsmännen att anordna samåkning synes även böra ingå att lämna underrättelse till de i förrättningen deltagande härom, så att samåkningen om möjligt kan börja redan vid resans anträdande.

Bestämmelserna i 2 mom., att förrättningsman, som äger eller disponerar vid samåkning använd automobil, skall erhålla gottgörelse enligt gällande automobiltaxa, synes kunna giva anledning till den tolkningen, att han icke skulle äga uppbära kilometerpenningar. Då någon ändring i nu gällande föreskrifter enligt vad motiven till paragrafen utvisa icke synes hava varit avsedd, bör ett förtydligande av bestämmelserna ske. Sista meningen i samma moment kan möjligen på grund av uttrycket »i sådant fall» föranleda misstolkning därhän, att resekostnadsersättning icke utgår vid resa med automobil. Jämväl i anledning härav lärer ett förtydligande böra göras, vilket lämpligen synes kunna ske på sådant sätt, att föreskrifterna om kilometerpenningar utbrytas ur 1 och 2 mom. samt sammanföras under ett nytt 3 mom.

10 §.

Denna paragraf innehåller bestämmelser om ersättning till förrättningsman, som nödgas företaga särskild resa för erhållande av nattkvarter. Enligt Kungl. Maj:ts förslag erhåller han därvid ersättning för resan enligt reglementets bestämmelser, dock icke med högre belopp, än som motsvarar dubbelt traktamente för en natt, och i intet fall med mera än tolv kronor.

I anledning av ett av länsstyrelsen i Kristianstads län väckt förslag, vilket upptagits i motionen I:220, och som avser fastställande av ett och

samma maximibelopp för alla traktamentsklasser, har utskottet velat förordna den jämkningen i Kungl. Maj:ts förslag, att maximibeloppet, utan hänsyn till dubbelt traktamente för en natt, fastställes till ett belopp av tolv kronor. Denna ersättning skulle alltså kunna utgå även för traktamentsklasserna E och F.

14 §.

Förevarande paragraf innehåller enligt Kungl. Maj:ts förslag bestämmelserna om transport av icke personlig utrustning. Departementschefen har därvid icke ansett att, i enlighet med av vissa myndigheter därom framställda förslag, i reglementet bör införas bestämmelse om rätt till ersättning även för personlig utrustning vid kommendering och tjänstgöring, framför allt i fråga om försvaret tillhörande personal.

Motionsvis har nu yrkats (II:342), att efter första stycket i paragrafen måtte införas ett tillägg med bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva ersättning för befordran av effekter tillhörande personlig utrustning. I avslutning till den ståndpunkt, som utskottet i viss mån intog redan vid behandling vid 1927 års riksdag av motsvarande stadgande, anser sig utskottet böra tillstyrka motionen. Det måste nämligen anses obilligt, att icke sådana befattningshavare, som nödgas för sin tjänstgöring medföra personlig utrustning, icke skola undfå ersättning för härav föranledda kostnader. Utskottet har därför vid paragrafen fogat ett tillägg av nämnda innehåll.

17 §.

Paragrafen innehåller närmare bestämmelser om åtnjutande av traktamentsersättning. I förhållande till tidigare gällande bestämmelser har viss begränsning skett i rätten att erhålla traktamentsersättning vid kortare förrättningar, varvid bl. a. föreslagits, att förrättningsman, som varit frånvarande från bostads- eller tjänstgöringsorten under sex timmar eller kortare tid, skulle uteslutas från rätten att erhålla traktamente.

I motionen I:220 har föreslagits viss utsträckning av rätten till traktamentsersättning vid kortare resor utom planlagt område, varvid utgångspunkten för resan skulle räknas från förrättningsmannens bostad. Samtidigt har i fråga om begränsningen till 6 dagtimmar yrkats, att ersättning måtte få utgå, även om natten delvis använts till resan, och att alltså någon skillnad icke borde göras mellan dag- och nattimmar. Slutligen har i samma motion föreslagits, att den i paragrafens tredje moment intagna föreskriften om minskning av traktamentsersättningen vid förrättning på samma plats under längre tid i följd än 15 dygn skulle utgå ur paragrafen.

I motionerna I:223 samt II:345 har föreslagits, att den av Kungl. Maj:t föreslagna, ovan berörda begränsningen till 6 timmar i stället fastställes till 3 timmar.

I motionen II:344 har hemställts, att den förändring i Kungl. Maj:ts förslag måtte vidtagas, att traktamentsersättning icke kommer att åtnjutas för

förrättning, som utföres på avstånd ej överstigande fyra kilometer från förrättningsmannens bostads- eller tjänstgöringsort eller i vissa fall från centrum av det planlagda område, inom vilket förrättningsmannen har sin bostad eller tjänstgöring.

Slutligen har i motionen II: 346 påyrkats, att i reglementet måtte införas en bestämmelse därom, att natttraktamente vid resas påbörjande eller avslutande endast utgår i det fall, att två timmar av natten använts för resan.

Vad då först beträffar frågan om den av Kungl. Maj:t föreslagna inskränkningen i rätten till traktamentsersättning vid kortare resor, har utskottet i likhet med vissa motionärer funnit densamma icke vara fullt skälig och lämplig. Det synes nämligen utskottet, som om steget vore väl långt mellan de nu gällande föreskrifterna, enligt vilka helt dagtraktamente åtnjutes vid förrättningar, som draga en tid av 6 dagtimmar eller därunder, till det föreslagna stadgandet, enligt vilket ingen som helst traktamentsersättning skulle utgå i dylikt fall. Utskottet har därför velat i anslutning till ett av statskontoret framlagt förslag förorda, att vid förrättningar av nämnda utsträckning halvt dagtraktamente tillerkännes vederbörande. I anslutning till vad som yrkats i motion I: 220 har utskottet vidare velat tillstyrka den ändringen i Kungl. Maj:ts förslag, att den i mom. 2 intagna bestämmelsen om beräkningen av dagtraktamentet med hänsyn till det antal dagtimmar, som tagits i anspråk för förrättningen, utgår ur paragrafen. I stället för de båda nu omhandlade av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna synes böra meddelas föreskrift om att förrättningsman, som nödgats vara frånvarande från sin bostads- eller tjänstgöringsort under högst 6 timmar av dagen, erhåller halft dagtraktamente. På grund av motionen II: 346 har utskottet slutligen ansett lämpligt, att i paragrafen införas bestämmelse därom, att natttraktamente allenast utgår om minst en timme av natten behövt tagas i anspråk för förrättningen. Med hänsyn till natttraktamentets särskilda karaktär lärer en sådan inskränkning i rätten till natttraktamente icke kunna anses oskälig. I anslutning till ett i motionen I: 220 framställt yrkande vill utskottet vidare föreslå, att bestämmelse om begränsning i traktamentsersättningen vid förrättning på samma plats under längre tid i följd än 15 dygn icke upptages i allmänna resereglementet, utan beredes plats i vederbörliga besparingsreglementen. I övrigt har utskottet icke funnit skäl föreligga att tillstyrka de motionsvis väckta förslagen.

18 §.

Beträffande det i motionen II: 346 framställda förslaget att förrättningsman, som på statens bekostnad innehar sovplats å järnväg eller liggplats å fartyg, skall äga uppbära natttraktamente för natt, under vilken han ankommer till eller avreser från förrättnings- eller överliggningsort, såvida avgift för nattlogi av honom erlagts, har utskottet, under erinran om vad utskottet under nästföregående paragraf yttrat, funnit sig med hänsyn till de avsevärda svårigheter, som komma att göra sig gällande vid styrkandet av

ifrågavarande utgift, böra avstyrka motionen och i stället tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Med hänsyn till det av utskottet föreslagna stadgandet i 17 § om viss begränsning i rätten till nattractamente har utskottet föreslagit ett tillägg till förevarande paragraf.

26 §.

Denna paragraf innehåller bland annat bestämmelse om att Kungl. Maj:ts förordnar om resekostnads- och traktamentsersättning i statens ärenden utom rikets gränser. Utskottet vill i samband härmed hava uttalat, att enligt utskottets mening kostnaderna för resor utom landet icke böra bestridas av de under de särskilda huvudtitlarna upptagna anslagen till rese- och traktamentspenningar.

I anslutning till vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

a) att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt herr B. Holmgrens motion (II: 342) ävensom med avslag å de av herrar Skoglund och Persson i Falla samt Andersson i Stockholm och Spångberg väckta motionerna (II: 339 och 344) må för sin del antaga det vid detta utlåtande såsom bilaga fogade förslag till allmänt resereglemente;

b) att de av herrar Asplund, Julin, Forssell m. fl. och Hage väckta motionerna (I: 220 och 223 samt II: 345 och 346), i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet här ovan anfört, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda; samt

c) att den av herr Mellén väckta motionen (I: 222) icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 april 1929.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

Irån första kammaren: herrar *A. C. Lindblad*, *J. L. Widell*, *O. Bergqvist*, *J. Nilsson* i Malmö, *P. A. Dahl*, *C. I. Asplund*, *Oscar Olsson*, *E. A. Lundell*, *K. E. Andersson* i Eliantorp, *G. Kobb*, *D. Hansén* och *D. A. V. Björck*;

Irån andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *P. M. Olsson* i Blädinge, *B. F:son Holmgren*, *J. Olofsson* i Digernäs, *O. Nilsson* i Örebro, *A. Danielsson*, *G. Strindlund*, *O. Andersson* i Höör, *C. A. Anderson* i Storegården, *G. Persson* i Falla, *K. S. V. Ward* och *A. Norsell*.

Reservationer:

vid 2 § 1 mom. av herrar *Asplund* och *Hansén*, vilka ansett, att motive-
ringen bort hava följande lydelse:

»Utöver de i nu — — — gjorda framställning. Ett av de skäl, som tidigare föränlett utskottet att avstyrka upptagandet av omnibus såsom särskilt färd sätt, har varit, att den vagnmateriel, som stått till förfogande, ofta icke varit fullt tillfredsställande. Då härutinnan numera en väsentlig förbättring i allmänhet inträtt, synes detta skäl icke längre vara av samma betydelse som förut. Dock anser utskottet, att förrättningsmän endast skola äga skyldighet att begagna sådana omnibuslinjer, som drivas av statsmyndighet, eller ock av vederbörande länsstyrelse (överståthållar-ämbete) prövats vara av beskaffenhet att bära användas för tjänsteresor. Med hänsyn härtill och i betraktande av den inskränkning — — — Kungl. Maj:ts förslag. Till undvikande av att för färd med annan omnibus än sådan, som i behörig ordning godkänts för tjänsteresor, kommer att utgå ersättning såsom för färd med »annan automobil» eller 40 öre per kilometer, vilket måste anses för högt, anser utskottet, att i förevarande moment bör införas särskild bestämmelse om den ersättning, som i sådant fall bör utgå; och synes densamma skäligen bära sättas till samma belopp som för »annat färd sätt» eller 30 öre per kilometer. Vidare har utskottet med hänsyn till att omnibus ofta kan begagnas i stället för järnväg i fråga om användning — — — må påkallas.

I detta sammanhang har utskottet velat uttala, att utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t tillser, att förteckningar å sådana omnibuslinjer, som skola komma till användning vid tjänsteresor, på lämpligt sätt utarbetas för att vara tillgängliga för vederbörande förrättningsmän och revisionsmyndigheter.

Det i motionen II: 344 — — — av momentet;»

samt att i anslutning härtill fjärde stycket bort hava följande lydelse:

»Till omnibus hänföres automobil i regelbunden persontrafik (s. k. linjef trafik) å linje, som antingen trafikeras av statsmyndighet eller som av vederbörande länsstyrelse (överståthållarämbetet) prövats vara av beskaffenhet att bära begagnas vid resor, som i detta reglemente avses. För färd med annan automobil i regelbunden persontrafik än ovan sägs, utgår ersättning såsom för annat färdstätt.»

vid 2 § 2 mom. av herr *Asplund*, som ansett att motiveringen bort hava följande lydelse:

»Kungl. Maj:ts förslag — — — av traktamentena — — — storlek.»

Rörande — — — natttraktamentet. Då departementschefen ansett den föreslagna höjningen av traktamentsbeloppen rimlig, i all synnerhet om hänsyn toges till att traktamentet vore avsett att bestrida jämväl kostnaderna för transport av reseffekter, vill utskottet tillstyrka, att höjningen göres å dagtraktamentet i stället för å natttraktamentet, varigenom den kan tillfalla även den resande, som på grund av 18 § eller av annan anledning icke åtnjuter natttraktamente. I anslutning härtill bära de i tabellen införda siffrorna: för dag 16, 14, 12, 10, 8, 6 kronor höjas till resp. 17, 15, 13, 11, 9, 7 kronor och för natt 9, 8, 7, 6, 5, 4 kronor sänkas till 8, 7, 6, 4 och 3 kronor.

På grund av vad sålunda anförts, har reservanten ansett, att momentet bort hava följande lydelse:

»2 mom. Traktamentsersättning jämlikt detta reglemente utgår i enlighet med någon av nedannämnda traktamentsklasser.

	T r a k t a m e n t s k l a s s e r					
	A	B	C	D	E	F
För dag	17 kronor	15 kronor	13 kronor	11 kronor	9 kronor	7 kronor
» natt	8 »	7 »	6 »	5 »	4 »	3 »
Tillhoppa för dygn	25 kronor	22 kronor	19 kronor	16 kronor	13 kronor	10 kronor

Dygnet räknas från klockan 0.

Med dag avses i detta reglemente tiden mellan klockan 6 och klockan 24, med natt den övriga delen av dygnet.»

vid 4 § av herrar *Asplund*, *Olsson* i Blädinge och *Persson* i Falla, vilka i anslutning till herrar *Skoglunds* och *Perssons* i Falla motion II : 239 ansett, att fjärde stycket angående inskränkning i skyldigheten att använda omnibus bort ur paragrafen utgå.

vid 5 § av herr *Asplund*, som ansett, att motiveringen bort hava följande lydelse:

»I motionen I: 220 — — — skall utgå. Utskottet kan ej tillstyrka en sådan strykning, som skulle innebära en mycket stor utvidgning av rätten till ersättning för färd även enbart inom planlagt område och 1 kilometer rayon därutanför och kunna medföra oberäkneliga ekonomiska konsekvenser. Men med hänsyn till vad de myndigheter anfört, som yttrat sig över nämnda paragraf, vill emellertid utskottet föreslå, att ur sista meningens uteslutas orden 'med ett och samma forskaffningsmedel', varigenom ersättning för färd mellan planlagt område och ort belägen mer än 1 kilometer utanför samma område må, i likhet med vad fallet är beträffande färd, som helt ligger utom sådant område, beräknas från resans utgångspunkt och fram till förrättningsstället.»

samt att i anslutning härtill andra stycket bort hava följande lydelse:

»Vid resa — — — område. Företagets färd — — — området.»

vid 14 § av herr *Asplund*, som ansett, att tredje stycket bort hava följande lydelse:

»Förrättningsman, som måst anlita vägvisare — — — kilometer.»

Bilaga.

Statsutskottets förslag

till

Allmänt resereglemente.¹

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vid resa inom riket för förrättning i statens ärenden äger vederbörande förrättningsman, i den mån ej annorlunda är eller varder stadgat, åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt bestämmelserna i detta reglemente.

Erfordras särskilda föreskrifter för tillämpningen av reglementet eller finnes resekostnads- och traktamentsersättning för vissa grupper av befattningshavare vid resor inom riket böra utgå med lägre belopp än i detta reglemente sägs, äger Kungl. Maj:t därom förordna.

2 §.

1 mom. Resekostnadsersättning jämlikt detta reglemente utgår i enlighet med vad för nedannämnda färdsätt och reseklasser finnes angivet.

Färdsätt	Klass I	Klass II	Klass III
Järnväg	Avgift för 1 plats i I klass	Avgift för 1 plats i II klass	Avgift för 1 plats i III klass
Fartyg	Avgift för enskild hytt med högst 2 liggplatser	Avgift för hyttplats	Avgift för salongsplats
Luftfartyg	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats
Spårväg	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats
Omnibus	Avgift för 1 plats samt 10 öre per km.	Avgift för 1 plats samt 10 öre per km.	Avgift för 1 plats samt 10 öre per km.
Taxeautomobil	Avgift för 1 person samt 10 öre per km.	Avgift för 1 person samt 10 öre per km.	Avgift för 1 person samt 10 öre per km.
Annan automobil	40 öre per km.	40 öre per km.	40 öre per km.
Hästskjuts	Lega för 1 häst samt 10 öre per km.	Lega för 1 häst samt 10 öre per km.	Lega för 1 häst samt 10 öre per km.
Annat färdsätt än ovan nämnts	30 öre per km.	30 öre per km.	30 öre per km.

Vid resa på järnväg utgår icke ersättning för avgift till högre vagnsklass än som verkligen använts.

Med fartyg avses i detta reglemente farkost, som är underkastad sjövärdighetsbesiktning av fartygsinspektionen. Vid resa å fartyg utgår icke ersättning för dyrare plats än som verkligen använts.

¹ Ändringar i Kungl. Maj:ts förslag kursiverade.

Till omnibus hänföres automobil i regelbunden persontrafik (s. k. linjetrafik).

Med taxeautomobil avses automobil, som med vederbörligt tillstånd användes i annan yrkesmässig trafik än s. k. linjetrafik. Avgift för taxeautomobil beräknas efter den lägsta fastställda taxa, som för resan kunnat ifrågakomma.

Lega för häst utgår med det för orten fastställda maximibeloppet av dylik lega för kilometer räknat.

Har förrättningsman nödgats för transportmedlet vidkännas kostnad till högre belopp än den sammanlagda ersättning, som enligt ovanstående bestämmelser tillkommer honom, eller är i fråga om hästskjuts maximilega icke för viss ort bestämd, äger han undfå gottgörelse för vad han visar sig hava utgivit, *i sistnämnda fall dock minst med 30 öre per kilometer.*

2 mom. Traktamentsersättning jämlikt detta reglemente utgår i enlighet med någon av nedannämnda traktamentsklasser.

	Traktamentsklasser					
	A	B	C	D	E	F
För dag	16 kronor	14 kronor	12 kronor	10 kronor	8 kronor	6 kronor
» natt	9 »	8 »	7 »	6 »	5 »	4 »
Tillhoppa för dygn	25 kronor	22 kronor	19 kronor	16 kronor	13 kronor	10 kronor

Dygnet räknas från klockan 0.

Med dag avses i detta reglemente tiden mellan klockan 6 och klockan 24, med natt den övriga delen av dygnet.

3 §.

Kungl. Maj:t bestämmer, till vilken rese- och traktamentsklass förrättningsman är att hänföra.

Den befattning, i utövning varav förrättning äger rum, men icke annan tjänstegrad, tjänsteklass, fullmakt eller värdighet är bestämmande i fråga om den ersättning, som skall utgå.

Den, som förordnas att uppehålla högre befattning än han själv innehar åtnjuter under resa för tillträdande av förordnandet ersättning efter den befattning, han sålunda har att bestrida, varemot vid återresa ersättning utgår efter hans egen befattning.

Till förrättning må icke förordnas eller kommenderas någon av högre tjänstegrad eller tjänsteklass än ärendets vikt fordrar.

4 §.

Resekostnads- och traktamentsersättning utgår med hänsyn tagen till den väg och det färd sätt, som för resan verkligen använts, dock att ersättningen

icke må tillgodonjutas med sammanlagt högre belopp än som skulle hava utgått därest förrättningsmannen begagnat sig av den väg och det färd sätt, som med avseende å resans ändamål samt för åstadkommande av minsta sammanlagda rese- och traktamentskostnad eller eljest varit lämpligast. Vid beräklandet av denna sammanlagda kostnad må hänsyn tagas jämväl till sådan förmån, som förrättningsmannen vid sistnämnda färd sätt ägt åtnjuta och kunnat begagna, varjämte må tagas i beräkning ej blott traktamente, även om sådant icke av statsmedel utgår till förrättningsmannen, utan ock, i det fall att förrättningsmannen äger avgiftsfritt anlita järnväg, fartyg, luftfartyg, spårväg eller omnibus, den resekostnadsersättning, som vid färd med sådant fortskaffningsmedel skulle hava tillkommit honom, om avgiftsfrihet icke förelegat.

Förrättningsman är icke på grund av bestämmelserna i detta reglemente pliktig att färdas med luftfartyg.

I fall där järnväg kan användas i stället för omnibus, är förrättningsmannen berättigad att begagna sig av förstnämnda färd sätt, därest icke härigenom traktamentsersättningen blir högre än om omnibus använts.

Därest av vederbörande myndighet för viss resa eller särskilda slags resor icke annorlunda föreskrives, är förrättningsman icke skyldig att färdas med omnibus i annat fall än då han samma dag, han avreser från en ort, dit återkommer.

Har förrättningsman att verkställa flera förrättningar i följd, böra de därav föranledda resorna, såvitt lämpligen ske kan, så anordnas, att kostnaden för statsverket i största möjliga mån nedbringas.

5 §.

Resekostnadsersättning utgår icke för färd, som ej överstiger 1 kilometer.

Vid resa med annat fortskaffningsmedel än järnväg, fartyg, spårväg eller omnibus utgår resekostnadsersättning allenast för färd, som äger rum utom stads, köpings eller därmed jämförligt samhälles planlagda område. Företages med ett och samma fortskaffningsmedel färd mellan ett planlagt område och ort, belägen mer än 1 kilometer utanför samma område, utgår dock ersättning jämväl för den del av färden, som äger rum inom det planlagda området.

6 §.

Resekostnadsersättning utgår icke för längre väg än som verkligen tillryggalagts, där ej enligt gällande taxa avgift erlagts för viss minimiväglängd. I dylikt fall må jämväl kilometerpenningar beräknas för samma väglängd.

Vid beräkning av resekostnadsersättning enligt detta reglemente räknas överskjutande del av kilometer såsom hel kilometer.

7 §.

Om till kostnadens nedbringande tur- och retur- eller annan dylik biljett kunnat användas och detta låtit sig på förhand beräkna, må resekostnads-

ersättning icke utgå med högre belopp än som vid användande av sådan biljett skolat tillkomma förrättningsmannen.

8 §.

1 mom. Hava vid förrättningsresa två eller flera i samma förrättning deltagande personer att färdas samma väg och användes därvid icke fortskaffningsmedel, som tillhör eller disponeras av någon av förrättningsmännen, skall den främste bland förrättningsmännen, där sådant låter sig göra och befinnes ägnat att nedbringa resekostnaden, anskaffa för samtliga förrättningsmän erforderliga fortskaffningsmedel. Det ankommer å nämnde förrättningsman att meddela i sammanhang med resan erforderliga bestämmelser såsom rörande färdtagarnas fördelning på åkdon eller båtar m. m.

Resekostnadsersättning utgår i dylikt fall med vad som verkligen utgivits, däri inbegripet styrkta utgifter för hämtning av skjuts, åkdonslega, beställningspenningar och väntpenningar, samt förskjutes för samtliga förrättningsmän av främste förrättningsmannen.

2 mom. Om vid gemensam färd användes fortskaffningsmedel, som tillhör eller disponeras av någon av förrättningsmännen, äger denne därför åtnjuta gottgörelse, om fortskaffningsmedlet utgöres av automobil, enligt för taxeaomobil gällande taxa samt i annat fall med, förutom resekostnadsersättning för egen resa enligt 2 § 1 mom., 10 öre per kilometer för varje medresande förrättningsman.

3 mom. Vid resa, varom i denna paragraf är fråga, äger envar förrättningsman uppbära en ersättning av 10 öre per kilometer.

9 §.

Där ej enligt gällande taxa förrättningsman är befriad från erläggande av bro-, väg- eller färjavgift, är han berättigad till gottgörelse för av honom erlagd dylik avgift.

10 §.

Nödgas förrättningsman vid förrättning företaga särskild resa för erhållande av nattkvarter, äger han därför åtnjuta ersättning enligt bestämmelserna i detta reglemente, dock icke med högre belopp än 12 kronor.

Om eljest avväg tages eller uppehåll sker för enskild angelägenhet, skall resekostnads- och traktamentsersättning beräknas, såsom hade förrättningen eller resan fortgått utan dylikt avbrott.

11 §.

För plats i sovvagn utgår gottgörelse endast om förrättningsman nattetid begagnat sådan plats.

12 §.

Har resande för färd från förrättningsställe använt samma fortskaffningsmedel som för ditresan och för väntningen måst utgiva gottgörelse, är han

berättigad till ersättning för vad han styrker sig hava utgivit i väntpenningar, dock icke med högre belopp än som motsvarar den ökning i honom tillkommande resekostnadsersättning, som skulle hava föranletts av nytt fortskaffningsmedels anlåtande.

13 §.

Resekostnadsersättning utgår icke för sådan förflyttning till fots eller medels resdon, drivet av förrättningsmannen personligen, som till följd av förrättnings natur måste äga rum under själva förrättningen.

14 §.

Har förrättningsman måst vidkännas särskild kostnad för befordran av redskap, instrument eller annan dylik icke personlig utrustning, som han för förrättnings verkställande behövt medföra, äger han, därest vikten av sådan utrustning uppgår till minst 5 kilogram, undfå ersättning dels vid färd å järnväg för erlagd avgift för inskrivning av sagda utrustning såsom resgods, dels ock för vad han styrker sig därutöver hava i sådant avseende utgivit.

Om ersättning för befordran av effekter, tillhörande personlig utrustning, förordnar Kungl. Maj:t.

Förrättningsman, som vid förflyttning till fots måst anlita vägvisare eller för försling av tält, proviant eller annan nödvändig utrustning använda bärare, äger undfå ersättning för vad han styrker sig hava för sådant ändamål utgivit, dock högst med 50 öre per kilometer.

15 §.

Då förrättningsman avgiftsfritt använder kronans transportmedel; då han eljest färdas avgiftsfritt å järnväg, fartyg, luftfartyg, spårväg eller omnibus; då, utom i fall som avses i 8 §, transportmedel enligt gällande bestämmelser kostnadsfritt tillhandahålles honom; eller då biljett för resan genom vederbörande myndighet utan kostnad för förrättningsmannen anskaffas, utgår icke resekostnadsersättning.

16 §.

Ersättning för resa till förrättning må beräknas från förrättningsmannens bostad, stationeringsort eller annan plats inom hans tjänstgöringsområde, där han i tjänsteärende befinner sig, eller ock från ort, där han för fullgörande av allmänt uppdrag vistas; och gäller motsvarande för resa från förrättningsstället.

Om förrättningsman före en förrättnings början i enskilda angelägenheter uppehåller sig å annan ort än nu sagts, utgår ersättning, såsom om resa företagits från förrättningsmannens stationeringsort eller, om sådan icke är för honom bestämd, från hans bostad.

Förrättningsman, som är bosatt utom sitt tjänstgöringsområde, vare ej berättigad till ersättning för färd mellan bostaden och tjänstgöringsområdets gräns. Är förrättningsman, som ej har visst tjänstgöringsområde, bosatt utom den vanliga tjänstgöringsorten, äger han icke åtnjuta ersättning för färd mellan bostaden och tjänstgöringsorten.

Om förrättningsman före en förrättnings början till följd av annat allmänt uppdrag uppehåller sig å förrättningsstället, njute han ej ersättning för resa dit. Ersättning må ej heller beräknas för resa från förrättningsstället, om förrättningsmannen efter förrättningsens slut på grund av allmänt uppdrag där kvarstannar.

17 §.

1 mom. Traktamentsersättning må icke åtnjutas för förrättning, som utföres å förrättningsmannens bostads- eller tjänstgöringsort eller på avstånd ej överstigande 3 kilometer därifrån eller, beträffande stad, köping eller därmed jämförligt samhälle, från gränsen för det planlagda område, inom vilket förrättningsmannen har sin bostad eller tjänstgöring.

2 mom. Traktamente för dag må endast beräknas för den tid, varunder förrättningsman varit frånvarande från bostads- eller tjänstgöringsorten, samt utgår för dag, varunder frånvaron omfattat högst 6 timmar, med hälften av det i 2 § 2 mom. upptagna beloppet.

Traktamente för natt utgår icke, därest förrättningsmannen varit frånvarande från bostads- eller tjänstgöringsorten högst 1 timme av natten.

18 §.

Då förrättningsman på grund av gällande bestämmelse erhåller kostnadsfri inkvartering, utgår icke traktamente för natt. Ej heller utgår sådant traktamente i de fall, då förrättningsman på statens bekostnad innehar sovplats å järnväg eller liggplats å fartyg; dock att vad nu sagts icke skall gälla beträffande natt, *under vilken förrättningsman mellan klockan 1 och klockan 5 ankommer till eller avreser från förrättnings- eller överliggningsort.*

19 §.

Inträffar under resa eller förrättning uppehåll genom naturhinder eller styrkt sjukdom eller av annan giltig anledning, må traktamentsersättning utgå även för den tid, varunder uppehållet ägt rum, dock högst under 14 dygn.

Förrättningsman, som är berättigad till traktamentsersättning, äger åtnjuta sådan jämväl för helgdagar, som han i anledning av förrättning tillbringar utom bostads- eller tjänstgöringsorten.

20 §.

Då under samma resa företagas två eller flera förrättningar, för vilka kostnaden utgår av olika anslag eller medel, skall resekostnads- och trakta-

mentsersättningen för förrättningarna fördelas i förhållande till den gottgörelse, som för varje särskild förrättning bort utgå, därest förrättningarna ägt rum var för sig.

21 §.

Till befattningshavare, vilken för förrättning äger uppbära arvode av den, som påkallat förrättningen, må icke av statsmedel utgå traktamente för dygn, som använts allenast till dylik förrättning. Om sådan förrättningsman under ett dygn verkställer både resa och förrättning, äger han att av statsmedel åtnjuta fyllnad i arvodet, så att ersättningen i sin helhet för dygn räknat kommer att uppgå till fullt traktamente enligt detta reglemente.

22 §.

Därest förrättningsman för reseutgifters bestridande är i behov av förskott må, på därom gjord ansökan, lämpligt sådant kunna av vederbörande myndighet lämnas honom.

23 §.

I räkning å resekostnads- och traktamentsersättning skall uppgivas:
resans ändamål;
författning, instruktion eller särskilt förordnande, på grund varav förrättningen ägt rum;
tiden för avresa och återkomst samt de dagar, under vilka förrättning och resor företagits;
det för varje del av resan använda fortskaffningsmedlet, den vagnsklass å tåg eller plats å fartyg, i vilken resan företagits, och numret å taxeaugomobil, som använts; ävensom
tilläventyrs uppburet förskott till reseutgifternas bestridande.
Vid sådan gemensam färd, som avses i 8 §, skall den främste bland förrättningsmännen i sin reseräkning lämna uppgift å deltagarna i färden.
När förrättning ägt rum på grund av skriftligt förordnande, bör detta i huvudskrift eller bestyrkt avskrift bifogas räkningen.
Befattningshavare, vilken för förrättning äger uppbära arvode av enskilda men av statsmedel undfår ersättning för resekostnaden, skall vid sina räkningar foga dagböcker, så uppställda, att ur dem erhålles upplysning om dagen och timmen för varje förrättnings början och slut.

24 §.

Räkning å resekostnads- och traktamentsersättning bör, där hinder icke möter, vara till vederbörande myndighet inkommen inom tre månader efter det resan eller förrättningen avslutats, eller, om förrättningsmannen avger

reseräkningar kvartalsvis, inom tre månader efter kvartalets utgång; dock skall, därest förskott enligt 22 § uppburits, räkning avgivas inom den kortare tid, som av vederbörande myndighet må fastställas.

25 §.

Såsom tjänstefel anses, om mot bättre vetande i reseräkning lämnas oriktig uppgift i syfte att utbekomma högre ersättning än som enligt detta reglemente bör utgå.

26 §.

Om resekostnads- och traktamentsersättning vid resor i statens ärenden utom rikets gränser förordnar Kungl. Maj:t.

Därest förrättningsman vid resa utom riket tillerkännes högre traktamente än i detta reglemente sägs, skall vid färd från land, där lägre traktamente uppbäres, till land, där högre sådant utgår, det högre traktamentet uppbäras från och med den dag, respektive natt, varunder ankomsten till hamn eller station i det senare landet ägt rum, och vid färd i omvänd riktning traktamentet efter enahanda grund nedsättas.

Detta reglemente träder i kraft den 1 juli 1929.